

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23Tos/84/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121010613
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Samaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3121010613.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Samaša a sudcov JUDr. Beáty Javorkovej a JUDr. Mariána Dunčka na neverejnom zasadnutí konanom dňa 11. augusta 2021 prejednal sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín v trestnej veci odsúdeného

P. Q.,

nar. XX.XX.XXXX v P. S., trvale bytom I., G. XXXX/XX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom,

ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 1PP/29/2021 zo dňa 30.06.2021 a takto jednomyselne

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušuje sa napadnuté uznesenie v celom rozsahu a podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Tr. zák. a § 415 ods. 1 Tr. por. sa návrh odsúdeného P. Q. o podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 6T/15/2021 zo dňa 08.03.2021 a trestným rozkazom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 6T/54/2020 zo dňa 03.07.2020 v spojení s uznesením Okresného súdu Námestovo sp. zn. 6T/54/2020 zo dňa 04.05.2021 zamieta.

odôvodnenie:

Trestným rozkazom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 6T/15/2021 zo dňa 08.03.2021 bol P. Q. odsúdený pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Trestným rozkazom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 6T/54/2020 zo dňa 03.07.2020 bol P. Q. odsúdený pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov s podmienene odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 30 mesiacov za súčasného uloženia primeraných obmedzení spočívajúcich v zákaze požívania alkoholických nápojov a v zákaze kontaktu v akejkoľvek forme s poškodenou B. S., a primeranej povinnosti spočívajúcej v príkaze nepriblížiť sa k tejto poškodenej na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov.

Uznesením Okresného súdu Námestovo sp. zn. 6T/54/2020 zo dňa 04.05.2021 bolo vyslovené jeho neosvedčenie sa v tejto skúšobnej dobe a bol mu nariadený výkon trestu odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Uznesením súdu prvého stupňa bol odsúdený P. Q. podľa § 415 ods. 1 Tr. por. a § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. podmienene prepustený z výkonu vyššie uvedených trestov. Podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. mu bola určená skúšobná doba v trvaní 24 mesiacov a súčasne bol nad ním nariadený probačný dohľad na 24

mesiacov. Podľa § 51 ods. 3 písm. f) Tr. zák. mu bolo ustanovené obmedzenie spočívajúce v zákaze kontaktu s B. S. v akejkoľvek forme, vrátane kontaktovania prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby alebo inými obdobnými prostriedkami. Podľa § 51 ods. 4 písm. a) Tr. zák. mu boli ustanovené aj povinnosti spočívajúce v príkaze úmyselne sa nepriblížiť k B. S. na vzdialenosť menšiu ako 100 metrov, nezdržiavať sa v blízkosti jej obydli, a nezdržiavať sa v blízkosti miesta výkonu jej zamestnania. Podľa § 51 ods. 4 písm. k) Tr. zák. mu bola ustanovená napokon aj povinnosť spočívajúca v príkaze v skúšobnej dobe sa zamestnať alebo sa preukázateľne o zamestnanie uchádzať.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote prokurátor sťažnosť, ktorú zhlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po vyhlásení napadnutého uznesenia. V jej písomných dôvodoch uviedol, že u odsúdeného nepovažuje za splnené obidve materiálne podmienky podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody. Skutočnosť, či odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie, sa preukazuje prostredníctvom príslušného ústavu na výkon trestu v hodnotení odsúdeného. Z tohto hodnotenia vyplýva, že postoj odsúdeného (k trestnej činnosti) sa javí ako čiastočne kritický, pričom resocializačná prognóza po prepustení z výkonu trestu je u neho hodnotená ako menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. Podľa hodnotenia odsúdený len čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a jeho podmiennečné prepustenie nebolo odporúčané. Ďalej poukázal na trestnú minulosť odsúdeného, s ktorou sa súd prvého stupňa nevysporiadal dostatočným spôsobom. Odsúdený bol doposiaľ 6-krát súdne trestaný, pričom sa opakovane dopustil trestného činu nebezpečného vyhrážania, pre ktorý aktuálne aj vykonáva trest odňatia slobody. V prípade odsúdeného teda možno hovoriť o špeciálnej recidíve, pričom podmiennečným prepustením by nebol naplnený účel trestu, a to zabrániť odsúdenému v páchaní ďalšej trestnej činnosti, ku ktorej inklinuje. Preto navrhol, aby krajský súd napadnuté uznesenie zrušil.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote, na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré týmto výrokom predchádzalo, a dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná, pretože súd prvého stupňa sa nevysporiadal so všetkými skutočnosťami dôležitými pre svoje rozhodnutie.

Krajský súd v prvom rade konštatuje, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmiennečné prepustenie.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa ďalej vyplýva, že tento sa zaoberal zákonnými podmienkami pre podmiennečné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Možno prisvedčiť jeho názoru len v tom, že odsúdený spĺňa formálnu podmienku z pohľadu dĺžky doteraz vykonaného trestu odňatia slobody (súčtu pomerných častí, resp. 1/2 z obidvoch uložených trestov odňatia slobody).

Krajský súd sa ale nestotožnil s ďalšími závermi súdu prvého stupňa, že u odsúdeného sú splnené obidve materiálne podmienky na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v podobe polepšenia sa a očakávania vedenia riadneho života.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného primárne rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatelov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom tohto trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri nadväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúca už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca však neurčil povinnosť súdu podmiennečne prepustiť každého odsúdeného (Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť...), ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho

trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia krajský súd považuje za potrebné poukázať na to, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatelovej osobnosti, ktorý sa, pravda, navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení treba práve rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život. Preto správanie odsúdeného vo výkone trestu a plnenie povinností sú síce neopomenuteľnými, ale nie však jedinými hľadiskami, z ktorých možno usudzovať na jeho polepšenie.

V hodnotení ústavu na výkon trestu sa uvádza, že odsúdený je len čiastočne kritický k spáchanej trestnej činnosti (napriek vyjadreniam odsúdeného, že úprimne ľutuje spáchanie trestnej činnosti), čo vyplýva z údajov, ktoré sú uvedené v psychologickom vyšetrení a zo záznamov v pedagogickej dokumentácii. Krajský súd k tomuto uvádza, že takýto postoj nemôže byť prejavom polepšenia, keď si odsúdený svoje negatívne konanie a jeho dôsledky ani po vykonaní väčšej časti z uložených trestov odňatia slobody dostatočne neuvedomuje (nepripúšťa). Zároveň si odsúdený počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody nevytvoril podmienky na uloženie čo i len jednej disciplinárnej odmeny. Doterajší výkon trestu odňatia slobody u odsúdeného možno hodnotiť len ako „priemerný“, nesvedčiaci o jeho polepšení. Aby mohol byť takýto záver opačný, musel by „pred súdom stáť iný človek, s iným hodnotením“. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by tento po podmiennečnom prepustení viedol riadny život.

Krajský súd pripomína, že zmyslom podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, vrátane jej početnosti. V tomto smere je krajský súd preto toho názoru, že je možné prihliadať aj na zahladené odsúdenia.

Krajský súd považuje nápravu odsúdeného za podstatne sťaženú aj napriek tomu, že sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody po prvýkrát. Takýto záver vyplynul pre krajský súd z vyhodnotenia osoby odsúdeného, ako aj charakteru a spôsobu trestnej činnosti, pre ktorú sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody.

V prípade odsúdenia Okresným súdom Námestovo sp. zn. 6T/54/2020 sa odsúdený skutku právne kvalifikovaného ako prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák. (na chránenej osobe) dopustil od februára 2020 až do dňa 04.03.2020, resp. dňa 31.03.2020, a to na poškodenej B. S., s ktorou žil v spoločnej domácnosti. Dopustil sa ho aj pod vplyvom alkoholu, nakoľko mu bolo podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. uložené aj ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou, ktoré doposiaľ nevykonal. Trestná činnosť spočívala v tom, že poškodenej zasielal SMS správy a správy prostredníctvom aplikácie Messenger s výhražnými textami, že ju zabije, že jej ublíži a vulgárne jej tiež nadával, ako aj sa jej jedenkrát osobne vyhrážal smrťou v čase, keď sa snažil dostať do jej bytu, v ktorom sa nachádzali aj dve ďalšie maloleté osoby (12-ročný syn poškodenej a jej 16-ročná neter). Bol mu uložený podmiennečný trest odňatia slobody na 10 mesiacov so skúšobnou dobou v trvaní 30 mesiacov, ktorá začala plynúť dňa 15.07.2020, a to pri súčasnom uložení aj primeraného obmedzenia spočívajúceho v zákaze kontaktovať v akejkolvek forme poškodenú B. S.. V tejto veci bol aj vo výkone väzby od 31.03.2020 do 14.07.2020. Následne na to sa dňa 23.01.2021, teda po viac ako polroku od začiatku plynutia skúšobnej doby tohto podmiennečného odsúdenia, sa odsúdený dopustil skutku právne kvalifikovaného ako prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Tr. zák. opätovne voči poškodenej B. S. (odsúdenie Okresným súdom Námestovo

sp. zn. 6T/15/2021). Poškodenej sa formou telefonických hovorov a SMS správ vyhrážal smrťou, že ju doláme a zabije, pričom taktiež dobije jej syna a jej neter, že ich vyjebe raz a navždy, že si má kopať hrob. Odsúdený v podstate v krátkej časovej nadväznosti po tom, čo bol podmienne odsúdený, zopakoval svoje skoršie protiprávne konanie, ktorým zároveň porušil uložené primerané obmedzenie, aby v skúšobnej dobe nekontaktoval poškodenú, čím nevyužil šancu preukázať, že výkon trestu odňatia slobody u neho nie je potrebný a svoj účel splní aj trest nespojený s odňatím slobody.

Odsúdený bol navyiac v minulosti ešte 3-krát súdne trestaný, pričom v roku 2013 bol odsúdený (prvýkrát) pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Tr. zák. na podmiennečný trest odňatia slobody (odsúdenie Okresným súdom Námestovo sp. zn. 4T/133/2012).

Aj preto sa krajský súd stotožňuje so záverom uvedeným v hodnotení ústavu, že u odsúdeného je stredné riziko sociálneho zlyhania a jeho resocializačná prognóza je menej priaznivá. Predchádzajúci spôsob života odsúdeného a priebeh výkonu trestu odňatia slobody tak podľa názoru krajského súdu nedávajú dostatočnú záruku, že jeho protiprávne konanie sa už nebude opakovať. Aj preto sa krajskému súdu javí riziko recidívy odsúdeného ako veľmi pravdepodobné. Osobu odsúdeného totiž možno charakterizovať ako osobu so sklonom k páchaniu protiprávnej činnosti. Na tomto závere nemohlo zmeniť nič ani to, že odsúdený v konaní predložil písomný prísľub zamestnania a preukázal, že má po prepustení na slobodu zabezpečené bývanie.

Účelom trestu je aj ochrana spoločnosti pred páchatelom trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je preto v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu nariadených trestov odňatia slobody, aby ich ďalej vykonával tak, ako to navrhol aj riaditeľ ústavu na výkon trestu.

Z takto rozvedených dôvodov preto rozhodol krajský súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, keď odsúdený nespĺňal dve z troch zákonných podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.